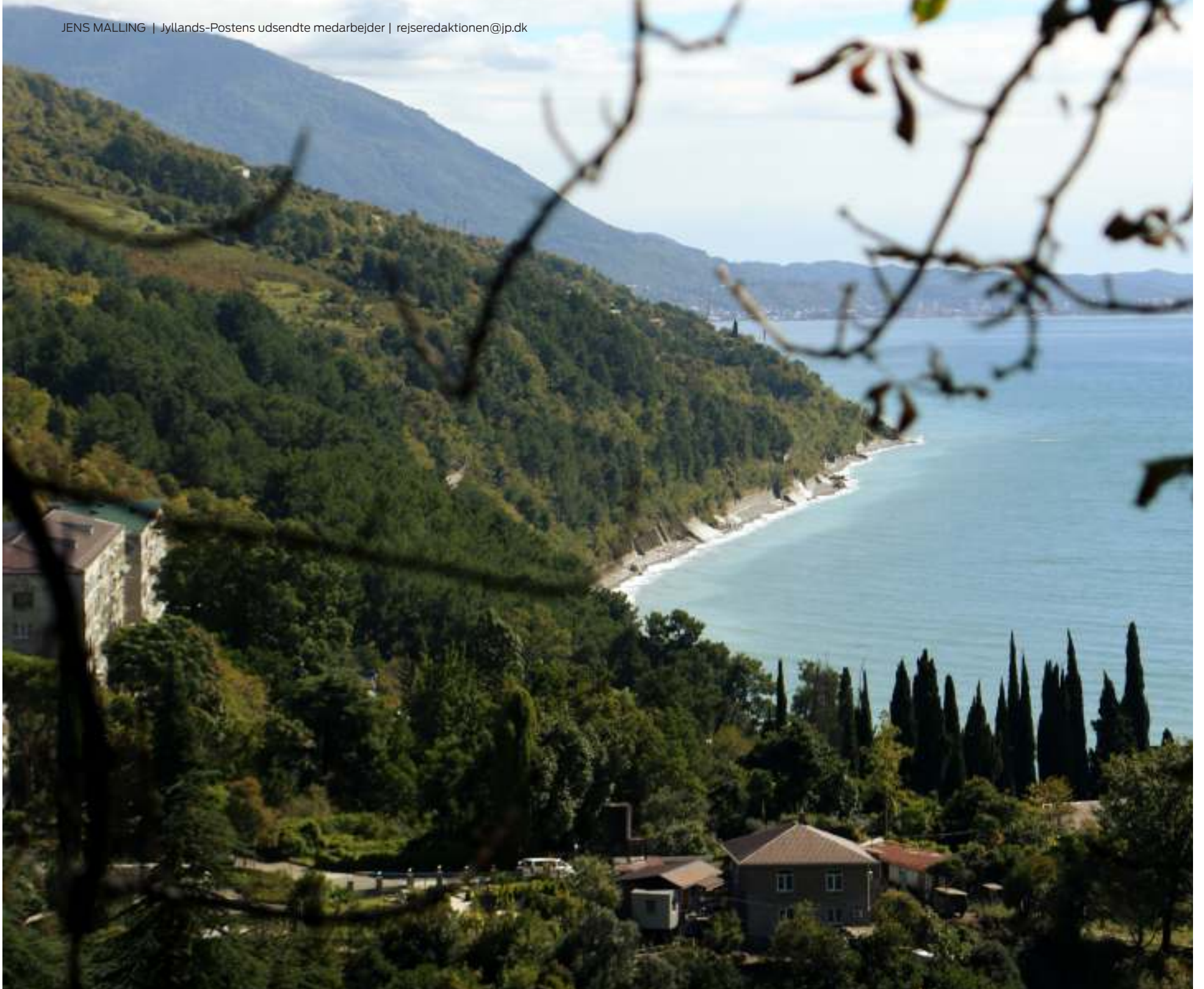

På ferie med sovjet-eliten

Gagra i Abkhasien var et af Sovjetunionens mest prestigefyldte feriemål. Kurhoteller opført som paladser, subtropisk klima og overdådig natur lokkede generalsekretærer og fortjenstfulde funktionærer i hobetal til den lille republik ved Sortehavet. Langs strandene og under palmerne forbliver meget af stemningen fra kommunisternes hedengange imperium intakt.

JENS MALLING | Jyllands-Postens udsendte medarbejder | rejseredaktionen@jp.dk

Medtagne kakler pryder den smalle bro, som fører ud fra skrænten. Flere er knækkede og kun forsøgt nødtørftigt repareret med klatter af mørtel. Alligevel danner de stadig mønstre af stjerner under ens fodtrin. For enden af gangbroen med de hundrede sole venter en elevator på at tage feriegæster fra sanatoriet Moskva de cirka

30 meter ned til Sortehavet. Den engang elegante konstruktion giver et ramponeret indtryk, men damen i receptionen forsikrede, at liften virker.

Et tryk på knappen. Lidt overraskende lyder i det samme en brummen inde bag dørene. Noget sætter i gang. Blikket glider ned ad kysten i den korte ventetid. Gagra viser sig mellem tæt, subtropisk vegetation. Feriebyen ligger for foden af flere tusinde meter høje bjerge, der rejser sig

stejlt lige bag talrige sanatorier og kurhoteller. Menneskerne bebor kun et smalt bælte mellem havet og bjergene.

Mens den metalliske summen inde fra skakten kommer nærmere, bærer en brise salt luft med ind fra havet, og i det fjerne rammer tykke solstråler vandspejlet. Linjer af lys falder ned gennem skyerne som en guddoms kærtegn.

Kabinen henter de ventende, slider og piber

Kyststrækningen nord for Gagra.

Foto: Jens Malling

Fortsættes ►

Broen, der leder fra sanatoriet Moskva og ud til elevatoren, der fører ned til stranden.

Foto: Jens Malling

3 RÅD TIL REJSEN

Bjergsøen Ritsa er et af Abkhasiens mest populære udflugtsmål. Søen ligger naturskønt omgivet af de flere tusind meter høje Kaukasus-bjerge.

Byen Novyj Afon er ikke kun berømt for sin ortodokse kirke og rige kristne historie, men også for en enorm drypstenschule. Et specielt tog fører en ned i dybet.

I 1932 valgte den sovjetiske leder, Josef Stalin, at få opført en toetagers datja i Mysra, hvor han inviterede sin kumpaner til politisk rænkesmedning. Indretningen er spartansk. Flere tunneler forbinder datjaen med de nærliggende bygninger.

► sig ned mod stranden. Kun det bedste var godt nok til de ferierende sovjetborgere. De skulle ikke udmattes af at gå de mange trappetrin derned til fods. Udfrielsen i form af kølende bølger kommer nærmere og nærmere. Selv i oktober måned viser termometeret op mod 30 grader, og badesæsonen fortsætter.

Elevatorskakten munder ud i en stilfuld ankomsthal. Et interiør præget af balustrader og søjler stjæler inspiration fra antikken. Den slags pompøse arkitektoniske detaljer omgiver turistene overalt i Gagra.

Byggefinesserne stammer fra en tid, hvor USSR trådte i karakter som supermagt. Arbejder- og bondestaten iklædte sig et imperiums gevandter. De prangende og palmeomvundne sanatorier langs kysten er opført i samme klassicistiske stil. Proletariatets paladser fastfryser et billede af fordums storhed, da badebyen her i Abkhasien var en af Sovjetunionens prestigefyldte feriedestinationer. Nogle af det tyvende århundredes mest magtfulde statsledere som Josef Stalin, Nikita Khrusjtjov og Mikhail Gorbatsjov kom jævnligt på besøg.

Et par palmer flankerer ankomsthallens døre. De leder direkte ned til strandkanten, hvor bunden nemt ses gennem det helt transparente vand. Først længere ude får havet nuancer af turkis. Valentina kommer netop op efter en svømmetur. Iført bikini og vandet perlende på sine solbrændte skuldre samler den midaldrende kvinde sit håndklæde op. Hun har svært ved at skjule sin henrykkelse over ferien i Gagra.

»Klimaet er dejligt, og naturen fascinerer mig,« siger hun og nikker op mod bjergene, hvoraf flere har sne på toppen.

Bølgerne skulper dovent og laver en meditativ raslen, når de trækker sig tilbage mellem strandens små sten. Fiskere kaster snører fra nogle nedbrudte cementstrukturer, der stikker ud fra brændingen i to etager. Sovjetiske feriegæster brugte dem i sin tid som soldæk, men nu ligger de massive konstruktioner hen som forliste færges – deres rå betonplader er styrtet sammen.

Længere ude springer delfinerne. Valentina hører til de hundredtusindvis af russere, der årligt nyder at besøge Abkhasien. Hjembyen er Moskva. Hun holder af at bo på det gamle kurhotel af samme navn. Da hun har klædt om, vil hun gerne vise den historiske bygning frem.

Idealiserede motiver

Nøddebrun parket ligger i sildebensmønstre og knirker under fødderne. Smalle tæpper løber ud i gangene. På væggene hænger store originalmalerier i stilen socialistisk realisme – den foretrukne kunstartning i det meste af Sovjetunionens levetid idealiserede statens formåen med letafslæselige motiver og kompositioner. I klare farver forestiller et af billederne trykke, legende børn omgivet af en overflod af blomster og frugttræer. Penselstrøgene videregiver en følelse af lykke, fred og harmoni. Selv om unionen blev afviklet tilbage i 1991, er alt tilsyneladende stadig i sin skønneste orden. På fællesarealerne under kunstværkerne omgiver blomstrede plyslænestole gedigne sofaborde af mørkt træ. Dagslyset får gardinerne til at gløde på indersiden. Fra deres folder opstår det slørede skær, der ligger rundt om møblerne.

»Det er et smukt, gammelt sanatorium. Det blev brugt som hospital for sårede soldater under Anden Verdenskrig,« siger Valentina.

Hovedbygningen blev opført i 1935. Nede i receptionen har hun fået udleveret nøglen til biblioteket. Fingrene bakser et stykke tid med hængelåsen. Så slår den midlertidige guide dørene op til et gravkammer for forsømt viden. Her lånte sanatoriets tidligere gæster ideologisk korrekt litteratur, som de måske ikke havde tid til at læse i dagligdagen, beskæftigede som de var med at opbygge socialismen i fabrikkerne og på kolkhosserne.

»Ingen bruger biblioteket længere,« fortæller Valentina.

Luften står stille. Der lugter mørkt mellem bogreolerne, og støvet ligger i et fint lag hen over titlerne. "Kommunistisk teori", "Klassekamp", "Dia-

Parken til sanatoriet Moskva. Foto: Jens Malling

OM ABKHASIEN

Abkhasien var tidligere en autonom del af Den Georgiske Sovjetrepublik. Efter en blodig borgerkrig mod georgiske styrker vandt landet sin selvstændighed i 1993. Abkhasien betegnes i Vesten som en såkaldt "udbryderrepublik" – et ord, abkhaserne dog ikke bryder sig om. Kun Rusland og få andre lande anerkender Abkhasiens selvstændighed.

I hovedstaden Sukhum samt badebyerne Pitsunda og Gagra, hvor russere ligger tæt i sommermånederne, ånder alt fred. Dog rådes til forsigtighed omkring byen Gal og grænsen til Georgien, hvor situationen traditionelt har været anspændt.

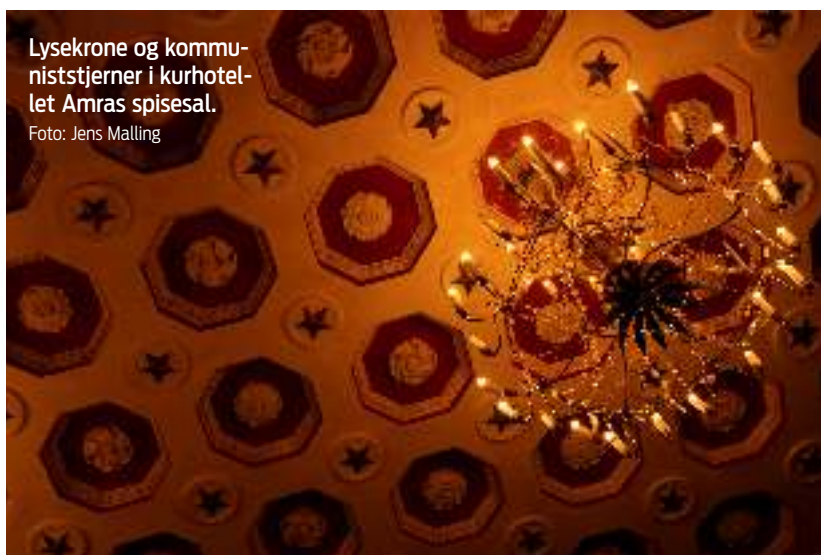
Man kan ikke rejse fra Rusland gennem Abkhasien og til Georgien, da regeringen i Tbilisi opfatter det som ulovlig indrejse på georgisk territorium. Information via georgiske myndigheder om rejse til Abkhasien kan ikke anses for pålidelig.

Med alt det rod USA forårsager i verden, står det klart, at socialisme er det eneste rigtige svar på de udfordringer verden står over for.

Fru Sjuvakhina, gæst på Amra siden 1957

Amra omgivet af palmer og med bjergene i baggrunden. Foto: Jens Malling

Lysekroner og kommuniststjerner i kurhotellet Amras spisesal.

Foto: Jens Malling

► lektisk materialisme". Biblioteket åbner sig som for en gravrøver, der bryder ind i et tusinde år gammelt tempel og finder glemte sandheder på ruller af skrøbelig pergament.

Valentina snupper en roman af Anatolij Kusnetsov, inden det bliver tid til at tage sanatoriets park i øjesyn. Oprindeligt har den været fornemt anlagt, men stierne ligger nu helt overgroede hen. Enorme cypresser rækker deres kegleformede silhuetter mod balkonerne højt oppe og truer med at spolere havudsigten. Den imperiale, klassicistiske stil går igen i form af flækkede blomsterkummer fyldt med ukrudt. Det dufter hedt og fugtigt efter et regnskyl. Enkelte dråber løsner sig fra bladene. De laver ringe i vandpytterne på fliserne, hvor sidste års grannåle svømmer rundt.

Kurhotellet Amra

Gagras sandsynligvis allersmukkeste kurhotel dukker op længere henne ad kysten som en romersk senators prægtige landsted. Hverken Jupiter, Minerva eller Neptun pryder foyeren. Derimod indtager sovjetstatens grundlægger Vladimir Lenin en central placering. Imiteret marmor giver revolutionslederen fast form. I sofaer rundt om statuen tapper russiske turister flittigt løs på deres smartphones.

Det er blevet spisetid og gæsterne sætter sig til rette rundt om små borde. Tunge lysekroner funkler højt over spisesalen og oplyser mælkevejen af kommuniststjerner, der udgør dekoratio-

nen i loftet. Fru Sjuvakhina har holdt ferie her på sanatoriet Amra jævnligt siden 1957.

»Dengang var jeg 27 og min mand 29 år gammel,« siger hun og kigger over på sin livsledsager, der i mellemtiden blev professor og gjorde karriere som en af verdens tre førende eksperter i insekter.

»Jeg har skrevet fem bøger om emnet og var medlem af USSR's Videnskabsakademi,« fortæller den nu 88-årige professor og kigger ud gennem det tykke glas i sine hornbriller, lettere stirrende som om han betragter et særlig interessant eksemplar af de insektarter, han har studeret hele sit liv. Fru Sjuvakhina slubrer endnu et par skefulde borsjtj i sig.

»I Sovjetunionen var alting 1.000 gange bedre end nu,« siger hun og hentyder til de ødelæggelser og det forfald som afviklingen af USSR medførte. I Abkhasien blev processen accelereret af en borgerkrig i årene 1992-1993. Mange af kurhotellerne og sanatorierne blev plyndret og brændt og ligger nu blot tilbage som ruiner. Svømmebassiner ligger tømt for vand; biografer står tilbage som tomme skaller, rippet for deres stolerækker.

»Med alt det rod USA forårsager i verden, står det klart, at socialisme er det eneste rigtige svar på de udfordringer verden står over for,« slår fru Sjuvakhina fast.

Professoren tager en slurk te af sit smukke sølvkrus. Så tager ægteparret hinanden under armen, går hen ad gangen og op på deres værelse for at hvile sig lidt. ■

Lenin sidder klar til at modtage gæsterne, så snart de træder ind ad døren til sanatoriet Amra. Foto: Jens Malling

REJSEN DERTIL

Aeroflot flyver fra Kastrup over Moskva til den russiske by Sotji ved grænsen til Abkhasien. En returbillet koster omkring 2.500 kroner. Danske statsborgere skal have et russisk dobbelttransitvisum for at komme fra lufthavnen, ind i Abkhasien og tilbage. Se mere på den russiske ambassades visumcenter: www.ifs-denmark.com

De abkhasiske myndigheder kræver også et visum ved grænseovergangen. Det fås via Abkhasiens udenrigsministeriums hjemmeside: mfaapsny.org/en

Direkte tog afgår to gange om ugen fra Moskva til Gagra og Abkhasiens hovedstad Sukhum.